

Bu kitabı alan adaylara ayrıca
arti.pegemkampus.com adresinden
yapay zekâ destekli 2200+ soru
çözme hakkı verilecektir.

Genel Kültür

ezberbozan

TARİH

Hibrit kitap
teknolojisi

Kitaba ek
soru desteği

e-Soru bankasına, soruların
video çözümlerine ve ek sorulara
erişebilmek için QR kodu okutunuz.

Dijital öğrenme
ayak izi

Tamamı Video Çözümlü

Yapay Zekâ Destekli

SORU BANKASI

ARTIFORCE, TÜBİTAK-TEYDEB Destek Programından yararlanılarak geliştirilmiştir (Proje No: 7230451).
Ürün/hizmet ile ilgili tüm sorumluluk Pegem Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. A.Ş.'ye aittir.

**Yazar
Komisyon**

GYGK Ezberbozan Tarih Soru Bankası

ISBN 978-625-6128-61-3

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2024 Ankara

Proje-Yayın: Pegem

Dizgi-GrafikTasarım: İlknur Öztürk

Kapak Tasarım: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204. Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Başak Matbaacılık AŞ
Çınar Mah. Çankırı Bulvarı No:108 Akyurt/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 51529

Sevgili Adaylar,

KPSS'de Genel Kültür içerisinde yer alan Tarih testi, sınav sürecini etkilemektedir. Kitabımız her tür soruyu kolaylıkla çözebilmeniz için hazırlanmıştır. Her soru için anlaşılır bir dille hazırlanmış çözümlü anlatım ve açıklamalar içermektedir.

Soruları çözerek ÖSYM'nin diline hâkim olacaksınız. Meslek hayatınızda başarılar dileriz.

Pegem Akademi

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Video çözümleri görüntüleyebilir.

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

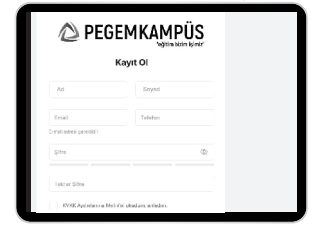
Yapay zekânın öğrenme analizini yapabilmesi için interaktif içeriklere etkileşim bırakmanız gerekmektedir. Etkileşim bırakmak için testlerde yer alan cevap seçeneklerini sistem üzerinde işaretlemeniz gerekmektedir. Böylelikle yapay zekâ bırakılan etkileşimler sonrasında sizlerin başarı durumlarını tespit ederek eksik tespitinizi gerçekleştirecektir.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

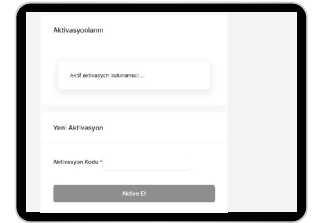

2. Adım
Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "**Aktivasyonlarım**" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

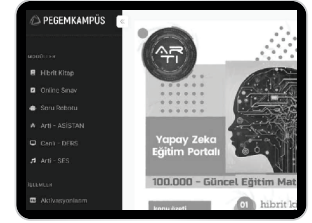

Yırtmayınız
Kazıyınız

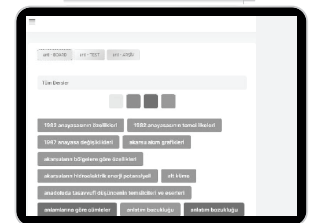
3. Adım
Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "**Hibrit Kitap**" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

4. Adım
Yapay Zekâ
Asistan

Hibrit kitaptaki işaretlemeleriniz doğrultusunda eksik tespitinizi yapabilmek için menüdeki "**Arti-Asistan**" sekmesine tıklayabilirsiniz. Eksiklerinizi tamamlamak ve daha fazla içerik görmek için pegemkampus.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın iç kapağında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

Test - 1 Orta Asya Türk Tarihi.....	1
Test - 2 Orta Asya Türk Tarihi	4
Test - 3 Orta Asya Türk Tarihi.....	7
Test - 4 Orta Asya Türk Tarihi.....	10
Test - 5 Orta Asya Türk Tarihi.....	13
Test - 6 Orta Asya Türk Tarihi.....	16
Test - 7 Orta Asya Türk Tarihi.....	19
Test - 8 Türk İslam Tarihi.....	22
Test - 9 Türk İslam Tarihi.....	25
Test - 10 Türk İslam Tarihi.....	29
Test - 11 Türk İslam Tarihi.....	32
Test - 12 Türk İslam Tarihi.....	35
Test - 13 Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti ve Beylikler Dönemi.....	38
Test - 14 Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti ve Beylikler Dönemi.....	41
Test - 15 Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti ve Beylikler Dönemi.....	44
Test - 16 Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti ve Beylikler Dönemi.....	47
Test - 17 Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti ve Beylikler Dönemi.....	50
Test - 18 Osmanlı Kuruluş Dönemi	53
Test - 19 Osmanlı Kuruluş Dönemi	56
Test - 20 Osmanlı Kuruluş Dönemi	59
Test - 21 Osmanlı Kuruluş Dönemi	62
Test - 22 Osmanlı Kuruluş Dönemi	65
Test - 23 Osmanlı Yükselme Dönemi	68
Test - 24 Osmanlı Yükselme Dönemi	71
Test - 25 Osmanlı Yükselme Dönemi	75
Test - 26 Osmanlı Yükselme Dönemi	78
Test - 27 Osmanlı Yükselme Dönemi	82
Test - 28 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	85
Test - 29 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	88
Test - 30 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	91
Test - 31 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	94
Test - 32 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	97
Test - 33 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	100
Test - 34 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	103

Test - 35 Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı.....	106
Test - 36 XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatlar (Osmanlı Duraklama Dönemi)	109
Test - 37 XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatlar (Osmanlı Duraklama Dönemi)	112
Test - 38 XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatlar (Osmanlı Duraklama Dönemi)	115
Test - 39 XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatlar (Osmanlı Duraklama Dönemi)	118
Test - 40 XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Gerileme Dönemi)	121
Test - 41 XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Gerileme Dönemi)	124
Test - 42 XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Gerileme Dönemi)	127
Test - 43 XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Gerileme Dönemi)	130
Test - 44 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	133
Test - 45 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	136
Test - 46 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	139
Test - 47 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	142
Test - 48 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	145
Test - 49 XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti ve İslahatları (Osmanlı Dağılıma Dönemi)	148
Test - 50 Avrupa Tarihi (Orta Çağ'da Avrupa)	151
Test - 51 Avrupa Tarihi (Orta Çağ'da Avrupa)	154
Test - 52 Avrupa Tarihi (Yeni Çağ'da Avrupa).....	157
Test - 53 Avrupa Tarihi (Yeni Çağ'da Avrupa).....	160
Test - 54 Avrupa Tarihi (Yakın Çağ'da Avrupa).....	163
Test - 55 Avrupa Tarihi (Yakın Çağ'da Avrupa).....	166
Test - 56 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	169
Test - 57 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	172
Test - 58 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	175
Test - 59 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	178
Test - 60 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	181
Test - 61 XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti	184
Test - 62 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	187
Test - 63 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	190
Test - 64 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	193
Test - 65 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	196
Test - 66 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	199
Test - 67 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	202
Test - 68 Milli Mücadele Hazırlık Dönemi.....	205
Test - 69 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	208
Test - 70 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	211
Test - 71 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	214
Test - 72 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	217

Test - 73 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	220
Test - 74 Milli Mücadele Muharebeler ve Antlaşmalar.....	223
Test - 75 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar)	226
Test - 76 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar)	229
Test - 77 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar)	232
Test - 78 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar)	235
Test - 79 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Eğitim Alanında Yapılan İnkılaplar)	238
Test - 80 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Sosyal Alanda Yapılan İnkılaplar)	241
Test - 81 Atatürk Dönemi İç Politika Gelişmeleri (Ekonomik Alanda Yapılan İnkılaplar)	244
Test - 82 Atatürk İlkeleri	247
Test - 83 Atatürk İlkeleri	250
Test - 84 Atatürk İlkeleri	253
Test - 85 Atatürk İlkeleri	256
Test - 86 Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası.....	259
Test - 87 Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası.....	262
Test - 88 Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası.....	265
Test - 89 Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası.....	268
Test - 90 XX. Yüzyıl Başlarında Dünya	271
Test - 91 XX. Yüzyıl Başlarında Dünya	274
Test - 92 XX. Yüzyıl Başlarında Dünya	277
Test - 93 XX. Yüzyıl Başlarında Dünya	280
Test - 94 II. Dünya Savaşı ve Sonuçları	283
Test - 95 II. Dünya Savaşı ve Sonuçları	286
Test - 96 II. Dünya Savaşı ve Sonuçları	289
Test - 97 II. Dünya Savaşı ve Sonuçları	292
Test - 98 Soğuk Savaş Dönemi	295
Test - 99 Soğuk Savaş Dönemi	298
Test - 100 Soğuk Savaş Dönemi	301
Test - 101 Soğuk Savaş Dönemi	304
Test - 102 Yumuşama Dönemi ve Sonrası	307
Test - 103 Yumuşama Dönemi ve Sonrası	310
Test - 104 Yumuşama Dönemi ve Sonrası	313
Test - 105 Küreselleşen Dünya.....	316
Test - 106 Küreselleşen Dünya.....	319
Test - 107 Küreselleşen Dünya.....	322
Test - 108 Çağdaş Türk Tarihi.....	325
Cevap Anahtarı.....	330

1. Türk topluluklarının Orta Asya'dan göç etmelerinde aşağıdakilerden hangisinin siyasi bir neden olduğu söylenebilir?

- A) İklim değişiklikleri
- B) Otlakların daralması
- C) Nüfus artışı
- D) Boylar arasındaki mücadele
- E) Salgın hastalıklar

2. İslamiyet öncesi Türklerde, devlet ve toplum yapısı dine değil, törelere dayanmıştır.

Bu durum Orta Asya Türk devletlerinde aşağıdakilerden hangisinin oluşmasını engellemiştir?

- A) Toprak zengini soylu bir sınıfın
- B) Özel mülkiyetin
- C) Liderlik anlayışının
- D) Ruhban sınıfın
- E) Aristokrasinin

3. İlk Türk devletlerinde hükümdara, yönetme yetkisinin Göktanrı tarafından verildiğine ve bütün dünyayı yönetme yetkisine sahip olduğuna inanılırdı.

Bu durumun ilk Türk devletlerinde aşağıdakilerden hangisini ortaya çıkardığı söylenebilir?

- A) Ordu – millet anlayışını
- B) İkili Teşkilat sistemini
- C) Türk cihan hakimiyeti düşüncesini
- D) İnanç özgürlüğünü
- E) Orduda onluk sistemin oluşmasını

4. Orta Asya'da kurulan Uygur Devleti'nin Maniheizm inancını benimsemesi ile;

- I. Göçebe yaşam
- II. Bozkır Medeniyeti
- III. Devletin hanedanın ortak malı sayılması

özelliklerinden hangilerini terk ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Rua'nın ölümünden sonra, Avrupa Hun Devleti'nin başına Atilla ve kardeşi Bleda geçmiştir.

Buna göre; Orta Asya Türk devletlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin Avrupa Hun Devleti'nde devam ettiğini gösterir?

- A) Onluk Sistem
- B) Bozkır Kültürü
- C) İkili Teşkilat
- D) Boylar Federasyonu
- E) Kut Anlayışı

6.

- I. Avarlar
- II. Hazarlar
- III. Bulgarlar
- IV. Türgişler

Yukarıdaki Türk devletlerini İstanbul'u kuşatanlar ve Müslüman devletlerle savaşanlar olarak gruplandırırsak aşağıdakilerden hangisinin doğru sıralama ile verildiği söylenebilir?

- A) I, II ve III, IV
- B) I, III ve II, IV
- C) II, III ve I, IV
- D) II, IV ve I, III
- E) III, IV ve I, II

7. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde fermanlar "Hakan ve Hatun emrediyor" biçiminde başlardı.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Demokratik bir yönetimin olduğunun
- B) Hatunların yönetimde söz sahibi olduğunun
- C) Teokratik bir yönetim anlayışının
- D) İç karışıklıkların yaşandığının
- E) İkili bir yönetimin bulunduğu

8. Tarih boyunca Türkler ve Moğollar Orta Asya'da iç içe yaşamıştır. Öyle ki kurulan bazı devletleri Türk ve Moğol devleti olarak ayırmak mümkün olmamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun bir sonucu olarak gösterilebilir?

- A) Ortak bir kültürün meydana gelmesi
B) Anadolu'nun hızla Türkleşmesi
C) Orta Asya'da Türk nüfusunun azalması
D) Türklerle Moğolların sürekli savaş hâlinde olması
E) Abbasi Halifeliğine son verilmesi

9. Aşağıda verilen Türk devletleri ve inançları eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Hazarlar → Musevilik
B) Uygurlar → Maniheizm
C) Avarlar → Hristiyanlık
D) İtil Bulgarları → Hristiyanlık
E) Karluklar → İslamiyet

10. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde cenaze törenine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sagu B) Sav C) Yuğ
D) Kurgan E) Ongun

11. Aşağıdakilerden hangisi Uygur Devleti'ne ait bir özellik **değildir**?

- A) İlk şehir ve kasabaları kurmuşlardır.
B) Ötüken merkezli kurulmuşlardır.
C) Maniheizm inancını benimsemişlerdir.
D) Kâğıt ve matbaayı kullanmışlardır.
E) İlk Türk mimari eserlerini vermişlerdir.

12. Aşağıdakilerden hangisi Eski Türklerin kullandığı bir alfabe **değildir**?

- A) Soğd B) Hieroglif C) Kiril
D) Uygur E) Çin

13. Orta Asya Türklerinde toprak mülkiyetinden kaynaklı soylu bir sınıfın oluşmamasında aşağıdaki durumlardan hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Göçebe hayat B) Dini inanç
C) Monarşik sistem D) Ticari hayat
E) Bilimsel gelişmeler

14. Aşağıdakilerden hangisi Orta Asya Türk devletlerinde yazışma işlerinden sorumlu görevlidir?

- A) Aygucu B) Buyruk C) Bitikçi
D) Şad E) Yabgu

15. İslamiyet öncesi Türklerde ahiret inancı olduğuna;

- I. Uçmağ ve tamu kavramları
II. Ölen kişinin eşyalarıyla gömülmesi
III. Yuğ törenleri düzenlenmesi

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

16. Türklerde; Hunlardan Uygurlara kadar taşınabilir sanat eserlerine rastlanırken, Uygurlardan itibaren saray, ev, tapınak yapımı ve bunların iç süslemeleri ön plana çıkmıştır.

Türklerin sanat anlayışında görülen bu değişimin aşağıdakilerden hangisinin bir sonucu olduğu söylenebilir?

- A) Komşu devletlerle ilişkilerin gelişmesinin
B) Ticaret anlayışının değişmesinin
C) Yeni savaş teknikleri öğrenmelerinin
D) Yerleşik hayata geçmelerinin
E) Ordu – Millet anlayışının

17. Hun ve Göktürlere başkentlik yapan ve "Türk ilinin yüreği" olarak tanımlanan şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ötüken B) Kaşgar
C) Ordu – Balık D) Beş – Balık
E) Semerkand

ÇÖZÜMLER

1. Orta Asya Türk topluluklarının göç etmelerinde siyasi, sosyal ve ekonomik nedenler etkili olmuştur. Soruda verilen iklim değişiklikleri, otlakların daralması, ekonomik nedenler iken; nüfus artışı, salgın hastalıklar sosyal; boylar arası mücadele ise siyasi nedendir.

Cevap D

2. Orta Asya Türklerinin dini kurallarla yönetilmemesi, ayrıcalıklı din adamları grubu olan Ruhban sınıfının oluşmasını engellemiştir.

Cevap D

3. Türk hükümdarlarına yönetme yetkisinin Göktanrı tarafından verildiğine ve bütün dünyayı yönetme yetkisine sahip olduğuna inanılması, Türklerde cihan hakimiyeti düşüncesinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Cevap C

4. Uygurlar maniheizm inancını benimseyerek tarım yapmaya başlamış ve yerleşik hayata geçmiştir. Göçebe hayatı ve bozkır kültürünü terk etmiş ancak ülke hanedanın ortak malı olmaya devam etmiştir.

Cevap B

5. Avrupa Hun Devleti'nde Rua'nın ölümü ile ülkenin başına Atilla ve kardeşinin geçmesi, ikili teşkilat sisteminin devam ettiğini gösterir. İkili teşkilat sistemi, ülkenin ikiye ayrılarak Kağan ve kardeşi tarafından yönetilmesidir.

Cevap C

6. İstanbul'u kuşatanlar Avarlar ve Bulgarlardır, Müslüman devletlerle savaşanlar Hazarlar ve Türğişlerdir.

Cevap B

7. Orta Asya Türklerinde feranlar Hakan ve Hatun emrediyor diye başlıyorsa Hatunların yönetimde söz sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap B

8. Türklerle Moğolların iç içe yaşaması Moğolların Türkleşmesine, kültür alışverişinin yaşanmasına ve ortak bir kültürün ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Cevap A

9. İtil Bulgarları İslamiyeti benimsemiştir. Tuna Bulgarları, Hristiyanlığı benimsemiştir. Bu sebeple soruda verilen İtil Bulgarları, Hristiyanlık inancı yanlıştır.

Cevap D

10. Eski Türklerde cenaze törenine Yuğ denmiştir. Sagu: Ağıt, Sav: Atasözü, Kurgan: Mezar, Ongun: Kutsal sayılan hayvana verilen isimdir.

Cevap C

11. Uygurlar ilk yerleşik hayata geçen Türk Devleti'dir. Bu sebeple şehirler kurup, mimari eserler vermişlerdir. Kâğıt ve matbaayı kullanmışlardır, ancak Ötüken merkezli değil, Karabalğasun merkezli kurulmuşlardır.

Cevap B

12. Hiyeroglif eski Mısır medeniyetinin kullandığı resim yazısıdır. Orta Asya Türklerinde kullanılan bir alfabe değildir.

Cevap B

13. Türklerde toprak mülkiyetinden kaynaklı zengin bir sınıfın oluşmamasının nedeni göçebe yaşamalardır.

Cevap A

14. Aygucu → Başbakan

Buyruk → Bakanlar

Yabgu → Hükümdarın Kardeşi

Şad → Hanedan üyeleri

Bitikçi ise yazışma işlerine bakan görevlidir.

Cevap C

15. Uçmağ (cennet) ve Tamu (cehennem) kavramlarının bulunması ve ölülerin eşyalarıyla birlikte gömülmesi ahiret inancı olduğunu göstermektedir. Yuğ ise cenaze törenidir.

Cevap C

16. Uygurlar ile birlikte mimarinin başlamasının nedeni göçebe hayatın terk edilerek, yerleşik hayata geçilmesinin bir sonucudur.

Cevap D

17. Hun ve Göktürkler Ötüken merkezli kurulmuşlar ve şehri kutsal saymışlardır; Ötüken Bilge Kağan yazıtında Türk ilinin yüreği olarak tanımlanmıştır.

Cevap A